

Brussel

Op mijn eentje zou ik het niet meer kunnen, maar dankzij de paasvakantie kan dochter K. mee

naar Brussel. Ik moet iets administratiefs regelen en soms doe ik dat liever met een levende mens dan tikkend op de computer. En het valt mee: we moeten niet lang wachten en de dame van dienst is deskundig en vriendelijk.

*De dag is nog lang en het Koninklijk Museum van Schone Kunsten (KMSK) ligt om de hoek. Ik heb onlangs iets gelezen over een hier aanwezig schilderij van Rubens en wil weten of dat nieuwtje klopt. Het gaat om de beroemde olieverfstudie die vier keren het hoofd van een zwarte man voorstelt. Het KMSK kocht het doek in 1890 en noteerde op een bijhorend bordje: **Negerkoppen**, een benaming die vandaag ondenkbaar zou zijn. Maar in 1890 was er geen vuiltje aan de lucht. Leopold II had vijf jaar eerder Congo-Vrijstaat gekocht. Dat de bevolking daar uitgebuit en mishandeld werd, zou de tweede koning van België pas later zwaar aangerekend worden (denk aan zijn bekladde standbeelden). En niet zolang geleden had het ook gevolgen voor het schilderij van Rubens. Na discussies over een niet racistische benaming, werd in 2007 besloten het doek **Vier studies van een Moor** te noemen. Na verloop van tijd werd ook dat ongepast bevonden. Maar pas dit jaar kreeg het doek zijn derde bordje met daarop **Vier studies van een hoofd**. Gewoon een hoofd dus en zo hoort het ook. Na wat uitblazen bij een kop thee, halen we een frisse neus in het Warandepark. Daar rennen twee honden, een grote en een kleine, achter een stok aan. De grote haalt keer op keer de buit binnen, maar de kleine houdt vol. Telkens als de grote de stok weggraait, krijgt de kleine er een flukse tik van. Hij jankt dan hartverscheurend maar geeft niet op. Tot de hondenbaas het welletjes vindt en wegwandelt, met groot en klein netjes aan de leiband.*

Tijd om de metro te nemen naar de Heizel waar de auto staat. Het is spitsuur maar we veroveren een plekje in de trein. Die kort na het vertrek vertraagt, waarna tweetalig wordt omgeroepen dat we vanwege een technisch probleem moeten uitstappen op het volgend perron. Daar wordt het opnieuw wachten, schouder aan schouder.

Vreemd genoeg schiet mij een vraag te binnen die Rik Torfs, jaren geleden, in een tiental afleveringen aan al zijn tv-gasten stelde: 'Is God uw vriend?' Ik kijk naar de gezichten van de mensen rond mij: blozend, bleek, lichtbruin of even donker als de hoofden van Rubens' olieverfschets. Wie van deze samengepakte vrouwen en mannen beschouwt God of Allah als een vriend?

*De vraag verdwijnt in het geraas van de aankomende trein. Die zit al bijna vol maar als bij wonder kunnen we nog mee. Al gauw zijn er meer uit- dan instappers, meer ruimte dus, meer lucht. Op de Heizel is het bijna donker. Het regent, de wolken hangen laag. Geen ster te zien. Wel de lichtjes van het Atomium. Alsof die, stuk voor stuk, hun best doen om een goede understudy van de sterren te zijn. **T.S.***